

dige finansielle Sider, der frem for alt skulde vække ens Begejstring for Forslaget; thi Optagelsen af et Statslaan er jo aldrig noget saa glædeligt, at man i og for sig skulde begejstres derover. Jeg ved nu ikke, om de af det ærede Medlem udtalte Tvivl i alle Retninger ere fuldstændig korrekte. Jeg vover i alt Fald ikke her paa staaende Fod at modsigte Rigtigheden af de Beregninger, han anstillede. Jeg skal ikke nægte, at jeg ogsaa har søgt at komme til nogenlunde Klarhed paa dette ikke ganske vigtige Punkt, og uden at jeg vil udgive mine anstillede Undersøgelser for at være paa nogen som helst Maade ufejlbarlige, maa jeg dog sige, at jeg er kommen til et andet, om end ikke meget forfælskeligt Resultat end han. Jeg er nærmest kommen til et Resultat, der ligger midt mellem det af den højtærede Finansminister og det af den ærede Taler angivne, og jeg er ikke langt fra at tro, at ved dette ny Statslaan nærmer man sig op imod et reelt $3\frac{1}{2}$ pCt.s Laan, nærmer sig, naar baade Kurstab, Omkostninger og Provision ved de udenlandske Rentebetalinger alt sammen tages med i fuld Beregning. Da vore nuværende $3\frac{1}{2}$ pCt.s Statsobligationer som bekendt have naaet pari Kurs, saa ere de her givne Laanbetingelser jo ikke saa absolut favorabile. Alligevel tror jeg, at man kan sige, at de heller ikke ere ligefrem skadelige eller uheldige for Statskassen, og saa vilde det jo paa den anden Side komme an paa, om der ikke er Fordele paa anden Maade knyttede til Forslaget, der opveje, at man ikke har naaet nogen statsfinansiell Fordel.

Den ærede Indleder (Knudsen) dvælede imidlertid ogsaa, og det i ikke ringe Grad, ved et andet Punkt i Lovforslaget, nemlig om jeg saa maa kalde det, den fakultative Del af Lovforslaget, der omhandles i Lovforslagets § 4. Ja, jeg er noget i Tvivl om, hvorledes § 4 egentlig skal forstaaes. Det er muligt, at den Forstoelse, som den ærede Taler syntes at have af Paragraffen, er den rigtige, og jeg skal tilstaa, at naar jeg læser Lovforslagets Bemærkninger til Paragraffen, saa synes det, som om han har Ret; men læser jeg Paragraffen for sig alene, saa faar jeg en anden Opfattelse. Men jeg skal imidlertid give den højtærede Finansminister Lejlighed til at korrigere disse Opfattelser, idet jeg tillader mig at stille dette bestemte Spørgsmaal til ham: Er det Mening med § 4, at der derigenem gives Finansministeren en Bemyndigelse, som han har fuld Frihed til at benytte eller ikke benytte, alt efter som Statskassens Interesser maatte kræve det, — eller er der bindende Aftaler mellem Laanekonjortiet og

Finansministeren, der ikke lade ham et saadant frit Valg? I første Tilfælde forekommer det mig, at de Betæneligheder, der i Anledning af § 4 ere fremhævede af den sidste ærede Taler, maa forsvinde, og idet jeg forudsætter, at det er Paragraffens egen Ordlyd, man først og fremmest maa holde sig til, da der dog ikke i Bemærkningerne staar noget aldeles modsat, kun noget, der kunde lede i modsat Retning, saa forudsætter jeg altsaa foreløbig, at Ministerens Svar vil gaa i den Retning, og jeg kan ikke nægte, at det vil have en vis Indflydelse paa min Stilling til Lovforslaget, en Stilling, som — det erkender jeg fuldt ud — i øvrigt ikke har nogen stor Betydning, hvorledes den end bliver. Men under denne Forudsætning anser jeg, som jeg allerede har omtalt, Lovforslaget som i sin Helhed for godt og nyttigt. Jeg tror, man maa finde det fortjenstfuldt, at den højtærede Finansminister har taget Initiativet i denne Sag. Jeg vil gerne under denne Forudsætning bringe ham min Tak, fordi han har bragt dette Lovforslag frem. Jeg ser nemlig hele denne Sag under en noget anden Synsvinkel end den ærede Indleder, idet Hovedsagen for mig slet ikke er, om der gennem dette Statslaan fremkommer saadan en ren statsfinansiell Fordel, hvortilmod jeg fremfor alt lægger Vægten paa, om der gennem dette Statslaan kan fremkomme gode indirekte Virkninger. At nu saadanne forhaabentlig ville komme, det tvivler jeg ikke om, ligesom det er utvivlsomt, at allerede den blotte Fremkomst af dette Lovforslag har bragt omtrent alle Værdipapirer til at saa stigende Kurser paa Børsen. — Pengene ere jo alt Forretningslivets egentlige Drevkraft. Fra alle Sider hører man Klager over Forretningslivets Stagnation og over de triste Kaar, hvorunder det arbejder. Hvad kunde da vel være naturligere, end at man søgte at bringe ny Fart og Foretagsomhed ind i Forretningslivet ved at forøge Drevkraften? Forretningslivet tager jeg i denne Forbindelse i en noget mere udvidet Forstand, end man almindelig tager det, idet jeg ogsaa her ind under regner Landbrugsforretning, en Forretning, der ogsaa som Drevkraft kræver Penge og atter Penge, og det forekommer mig naturligt og noget, som er givet af Forholdene, at alle Forretninger maa, naar der gives dem en billigere Drevkraft, derved kunne faa Kraft til bedre at optage, bedre at udholde den overhaandtagende Konkurrence med andre Lande, der have baade billigere Drevkraft og lavere Jordrente end vi. Der vil ogsaa kunne opnaas gennem dette Lovforslag, efter